

Asylrättscentrums Effektrapport 2023

Inledning

Den här rapporten sammanställer Asylrättscentrums effekter under år 2023, vad vi gjorde och vad vi åstadkommit med våra insatser. Rapporten är indelad i sex kapitel som riktar in sig på organisationen och rapportens avgränsningar, förändringsteorin, resurser, prestationer, resultat och hur vi mäter. Vår rapport är uppbyggd efter Giva Sveriges riktlinjer och de siffror som skrivs inom parentes är vilket avsnitt i riktlinjerna informationen svarar mot.

Effektrapportens avgränsningar

Om Asylrättscentrum (1.1)

Vi på Asylrättscentrum försvarar asylrätten, stärker rättssäkerheten för människor på flykt och hjälper familjer att återförenas. I över 30 år har vi gett juridisk rådgivning till människor i migrationsprocess och ökat kunskapen om asyl- och migrationsrätt.

Vi befinner oss i en osäker tid och aldrig någonsin har så många människor varit på flykt. Samtidigt ser vi hur migrationsrätten utmanas och ett mer restriktivt och komplext regelverk växer fram. Det har medfört ett högt tryck på vår verksamhet och ett ökat behov av juridiskt stöd för utsatta människor i asylprocess. Vi befarar att behovet av vår expertis kommer att fortsätta att öka framöver och hoppas att vi kan få det stöd som behövs för att fortsätta kämpa för att alla människor på flykt ska få en rättssäker asylprocess och sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Vi på Asylrättscentrum arbetar outtröttligt för att värna asylrätten och påverkar för en human och rättssäker asylprocess. Varje år ger vi gratis juridiskt stöd till närmare 10 000 människor som sökt asyl eller annat uppehållstillstånd i Sverige. Med vår rådgivning bidrar vi till att människor kan ta informerade beslut i sina asylprocesser och få bästa möjliga förutsättningar för att kunna tillvarata sina rättigheter. Vi utbildar och sprider kunskap om migrationsrätt för medarbetare inom svenska kyrkan, civilsamhället och andra aktörer som kommer i kontakt med människor på flykt.

Vi är en religiöst och politiskt obunden organisation som finansieras via våra medlemmar, samarbetspartners och privata donationer. Vi har 90-konto och omfattas av Svensk Insamlingskontroll.

Rapportens avgränsningar (1.2)

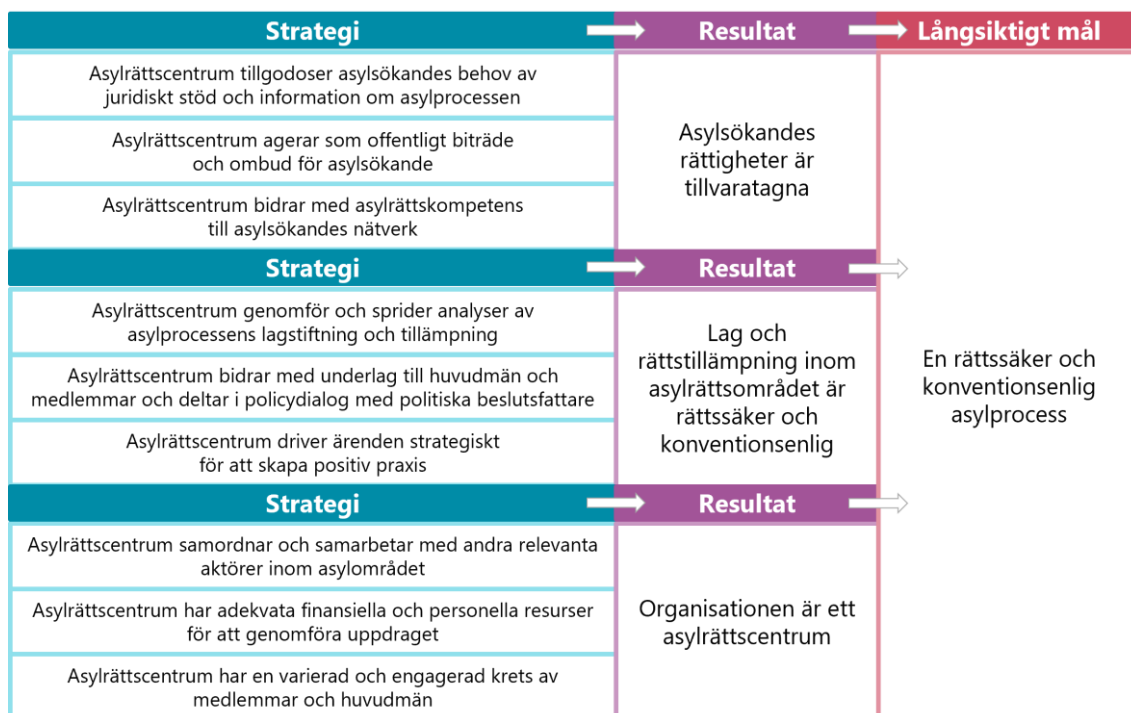
Hela Asylrättscentrums verksamhet ingår i rapporten och verksamheten som analyseras i rapporten sker i hela Sverige.

Tidsperiod (1.3)

Rapporten gäller 1 januari 2023 till 31 december 2023.

Asylrättscentrums förändringsteori

Nedan ges en överblick av Asylrättscentrums förändringsteori.

Problemet Asylrättscentrum adresserar: Rättssäkra asylprocesser och människor som lever i utsatthet (2.1)

Asylrättscentrum har sedan år 1991 verkat för att den svenska asylprocessen ska vara rättssäker och att asylsökande ska kunna tillgodogöra sig sina rättigheter. De senaste åren har den svenska migrationslagstiftningen genomgått omfattande och snabba förändringar. Förändringarna i lagstiftningen påverkar människor som söker asyl i Sverige och det har varit svårt att förutse alla konsekvenser av lagändringarna då varje ärende är unikt. Vi har under år 2023 sett hur Sverige fortsatt sin anpassning efter EU:s minimumnivå samt hur åtstramningar skett i bland annat frågor som arbetstillstånd och familjeåterföreningar.

Asylrättscentrum verkar för att den enskilde ska förstå sin asylprocess och kunna fatta välinformerade beslut, men även för att asylprocessen i Sverige är rättssäker och konventionsenlig så att samtliga som söker asyl i Sverige kan tillvarata sina rättigheter. För att uppnå detta använder vi oss av strategier som både stöttar människor som befinner sig här och nu, säkerställer att människor som behöver hjälp imorgon kan få stöd, utbildar brett och påverkar systemet på lång sikt. Därför arbetar vi med *direktstöd, stöd till de som möter målgruppen, utbildningsinsatser och påverkansarbete*.

Målgrupper för Asylrättscentrums verksamhet (2.1)

Målgruppen för Asylrättscentrums verksamhet är människor som befinner sig i migrationsprocesser i Sverige. För att stödet till den målgruppen ska säkerställas på lång sikt arbetar Asylrättscentrum även med *stöd till dem som möter målgruppen*. Då är målgruppen personer som på olika sätt arbetar med eller

är ideellt engagerade i stöd till människor som sökt asyl eller annat uppehållstillstånd i Sverige.

Genom våra *utbildningsinsatser* ger vi stöd och sprider kunskap brett i samhället. Vi riktar oss till såväl yrkesverksamma inom asyl- och migrationsområdet som till andra personer som på olika sätt kommer i kontakt med asylsökande eller som vill lära sig mer om asyl- och migrationsrätt.

Asylrättscentrums *påverkansarbete* bedrivs i syfte att stärka rättssäkerheten för människor på flykt. Påverkansarbetet riktar sig dels direkt till beslutshavare som är delaktiga i att utforma lagstiftning, dels till samhället i stort i syfte att påverka opinionen.

Asylrättscentrums resurser (2.2)

Asylrättscentrums främsta resurs är medarbetarna och den kompetens de besitter. Hos oss arbetade i slutet av 2023 åtta jurister specialiserade inom asyl- och migrationsrätt, varav en är vår chefsjurist. Hos oss arbetar även en kommunikationsansvarig, en administratör och vår generalsekreterare. Som jurist på Asylrättscentrum har man sin bakgrund från tex akademien, myndighet och domstol och besitter gedigen kunskap inom och erfarenheter av att driva ärenden, utbilda och påverka inom asyl- och migrationsrätt. Vi bedriver vår verksamhet i våra lokaler i Stockholm och Göteborg men vår verksamhet sker även digitalt för att nå en större nationell spridning. För Asylrättscentrum handlar fördelningen och prioriteringen av resurser främst om hur vi fördelar arbetstiden mellan att stötta människor som behöver hjälp här och nu, och att försöka säkerställa stödet på lång sikt. De anställdas arbetstid är vår främsta resurs och kostnad.

Våra aktiviteter (2.3)

Direktstöd till människor som sökt asyl eller uppehållstillstånd i Sverige

För att asylsökande ska kunna tillgodogöra sig sina rättigheter och ta välinformerade beslut ger vi gratis juridiskt stöd och publicerar informationstexter på vår hemsida. Asylrättscentrums stödverksamhet består av telefon- och mailrådgivning samt genom att våra jurister agerar offentliga biträden eller ombud. Vi driver ärenden både nationellt och internationellt.

Stöd till dem som möter målgruppen

I Asylrättscentrums verksamhet stöttar vi även dem som möter målgruppen. Det gör vi genom att hålla i utbildningar, ta fram stödmaterial och handböcker, ge juridisk rådgivning och bjuda in till samverkansmöten.

Påverkansarbete

En del av Asylrättscentrums arbete sker också i form av påverkansarbete. Vi arbetar kontinuerligt med att bemöta felaktig och osaklig information samt belyser rättighets- och rättssäkerhetsbrister på migrationsområdet, i samtal med beslutsfattare och i den offentliga debatten. Vi har en nära samverkan med aktörer inom civilsamhälle, näringsliv, kommuner, myndigheter, folkbildning och religiösa samfund.

Vi åskådliggör konsekvenserna av politiska beslut för att säkerställa att ny lagstiftning inte röstar igenom utan korrekt beredning och tydliga konsekvensanalyser. Vi är remissinstans vid migrationsrättsliga lagförslag och statliga utredningar, träffar politiker och beslutsfattare, både lokalt, nationellt och internationellt, samt medverkar i internationella nätverk och påverkansinsatser. Vi driver aktiv opinionsbildning och arbetar med att värna asylrätten. Genom att driva ärenden strategiskt både nationellt och internationellt vill vi bidra till att skapa ny positiv praxis inom migrationsrätten i Sverige och internationellt.

Vi för också en tät dialog med Migrationsverket och andra myndigheter i vårt dagliga arbete och vi är en av UNHCR:s svenska civilsamhällespartners. Vi ingår i internationella samarbeten och nätverk, särskilt med systerorganisationer inom EU. Asylrättscentrum medverkar återkommande med bakgrundsinformation eller genom intervjuer och analyser i svensk och internationell media.

Effekter (2.5)

Organisationens övergripande uppdrag är att försvara asylrätten och stärka rättssäkerheten för människor på flykt. *Rättssäkerhet i migrationsprocesser* innebär bland annat förutsägbarhet, likabehandling och handläggning inom rimlig tid. För att kunna utföra det övergripande uppdraget har vi identifierat ett antal effekter vi vill uppnå.

Asylsökande och deras nätverk har tillgång till juridiskt stöd

För att säkerställa att asylsökande har tillgång till en rättssäker och konventionsenlig asylprocess behöver de kunskap om asylprocessen och tillgång till juridiskt stöd. En förutsättning för att tillgången till stöd är effektivt är att det är tillgängligt för målgruppen, både i form och plats. Många asylsökande har ett nätverk av offentliga biträden gode män, psykologer, lärare eller andra engagerade personer. Dessa personer kan också vara i behov av juridisk rådgivning för att i sin tur kunna erbjuda kompetent och adekvat stöd till de asylsökande.

Personer som vänder sig till Asylrättscentrum kan få tillgång till juridiskt stöd. Inkomna frågor till vår digitala rådgivning besvaras löpande. En effekt vi strävar efter att uppnå med vårt arbete är att fler asylsökande och papperslösa ska få tillgång till den information de behöver för att göra informerade val i sina ärenden. För det krävs att fler har kännedom om Asylrättscentrum men även att Asylrättscentrum har resurser att tillgodose behovet.

Lagstiftare och tillämpare säkrar en rättssäker och konventionsenlig asylprocess

Utvecklingen på asylrättsområdet går fort. Lagstiftare och tillämpare kan ha behov av praktiska erfarenheter och externa analyser vid sitt beslutsfattande. Asylrättscentrum analyserar rättssäkerhet och konventionsenlighet i asylprocesser och verkar för att beslutsfattare beaktar analyserna. Det gör vi bland annat genom att svara på remisser, ha dialog med lagstiftare och tillämpare och bedriva kunskapshöjande insatser.

En effekt vi vill uppnå genom dessa aktiviteter är att belysa hur rättssäkerhet och mänskliga rättigheter värnas i lagstiftningsprocesser och vid rättstillämpning samt att beslutsfattare beaktar analyserna.

Organisationen är ett asylrättscentrum

Att vara ett asylrättscentrum innebär att vara en aktör i Sverige som samordnar engagerade och yrkesverksamma inom asylrättsområdet. Organisationen har både praktisk erfarenhet av att arbeta asylrättsligt och asylrättslig kompetens samt resurser för att långsiktigt påverka möjligheterna till en rättssäker och konventionsenlig asylprocess.

Effekten på längre sikt är att Asylrättscentrum samordnar centrala initiativ kring asyl- och migrationsrätt i Sverige och att fler engagerar sig i Asylrättscentrums verksamhet.

Resurser

Asylrättscentrums verksamhetskostnader (3.1 + 3.2)

Asylrättscentrums totala verksamhetskostnader för perioden är 11 696 975 kronor.

Asylrättscentrums prestationer (4.1)

Direktstöd till människor som sökt asyl eller uppehållstillstånd i Sverige

Juridisk rådgivning

Under år 2023 har Asylrättscentrum erbjudit rådgivning per telefon och mail till ett stort antal asylsökande och deras nätverk. Vi har tagit emot 842 samtal under vår telefonrådgivning och hanterat 6526 mail i vår digitala rådgivning.

Vi har också erbjudit drop-in-rådgivning under våren. Där har asylsökande fått möjlighet att träffa två av våra jurister på plats för att diskutera sitt ärende och få juridisk rådgivning. Drop-in-rådgivningen har genomförts på Asylrättscentrums kontor.

Offentligt biträde och juridiskt ombud

Asylrättscentrum har under året agerat offentligt biträde eller gått in som juridiskt ombud i ca 70 ärenden. Samtidigt har organisationens jurister drivit fyra ärenden i internationella instanser.

Information till asylsökande

Asylrättscentrums hemsida innehåller information om asyl- och migrationsprocesser. Under år 2023 hade hemsidan 120 000 besök och drygt 33 000 unika besökare. Tillgängliggörandet av information på vår hemsida skapar möjligheter för vår målgrupp att ta informerade beslut. I syfte att nå asylsökande med aktuell och relevant information publicerar vi löpande inlägg på vår hemsida som rör olika ämnen, ofta med utgångspunkt i vanliga frågor vi får.

Under år 2023 har vi fortsatt fått många frågor om massflyktsdirektivet. Asylrättscentrum hade under år 2023 ett samarbetsbetsprojekt med ABF med fokus på målgruppen från Ukraina. Asylrättscentrum höll i utbildningar om massflyktsdirektivet som en del av en större samhällsorientering för målgruppen. Under år 2023 har vår FAQ riktad till de som omfattas av massflyktsdirektivet uppdaterats löpande och finns fortsatt tillgänglig på vår hemsida både på svenska och ukrainska. Under år 2023 har vi även fått flera frågor om Tidöavtalet och vilka effekter den föreslagna förändrade lagstiftningen de kommer att ha för asylsökande och på migrationsprocessen framöver.

Stöd till de som möter målgruppen

Stödet till nätverket kring asylsökande har varit en betydande del av verksamheten under år 2023. Vi har genomfört samverkansavtal i olika former med ett flertal aktörer. Bland annat med 12 av Svenska kyrkans 13 stift, Rädda Barnen, Strawberry Hotels, Equmeniakyrkan, Asylbyrån, Boden Kommun, City Mail, Din Advokat, Transkulturellt centrum (Region Stockholm), Folkuniversitetet Karlskrona, Karolinska Institutet, Marie Cederschiölds högskola, Sociala Missionen, SOS barnbyar, Stockholm stad Domstolsakademien, Migrationsverket och Stockholms universitet. Inom ramen för de olika avtalen erbjöd vi bland annat handledning, juridisk rådgivning och föreläsningar inom migrationsområdet.

Under året har vi hållit i 64 utbildningar riktade till olika målgrupper. Flera av de föreläsningar vi höll under år 2023 hade koppling till Ukraina, Tidöavtalet och migrationsprocessen.

Påverkansarbete

Publikationer och analysarbete

Asylrättscentrum har under år 2023 fortsatt att ta fram juridiskt informationsmaterial och analyser, både för målgruppen, myndigheter och allmänheten. Vi har under året skrivit tre remissvar och publicerat 12 juridiska analyser och kommentarer.

Asylrättscentrum fick för fjärde gången uppdraget att skriva den årliga landrapporten om Sverige för AIDA (the Asylum Information Database), som handhas av ECRE (the European Council on Refugees and Exiles). AIDA:s landrapporter ger en heltäckande bild av asylsystemet i respektive land och används som informationskälla av bland annat EU-kommissionen, EUAA (EU:s kontor för asylfrågor) och domstolar. Att Asylrättscentrum fått uppdraget att skriva den svenska delen av AIDA-rapporten även år 2023 är ett stort förtroendeuppdrag, visar på organisationens trovärdighet även internationellt och ger oss en möjlighet att påvisa problemområden som vi vill påverka framöver.

Asylrättscentrum har även för andra gången fått uppdraget som så kallad ”country expert” för Sverige för arbetet med uppdateringen av det statslöshetsindex som ENS (the European Network on Statelessness) har hand om.

Den nya regeringen och dess samarbetsparti aviserade genom Tidöavtalet under år 2022 planer på ytterligare inskränkningar på migrationsområdet, bland annat gällande asylsökandes rättigheter, tillgång till offentligt biträde och rätten till familjeåterförening. Sedan Tidöavtalet presenterades har vi fortsatt under år 2023 tagit emot ett stort antal frågor om dess konsekvenser från såväl vår målgrupp som från allmänhet och journalister. Vi har fått flera förfrågningar om att hålla i utbildningar och uttala oss i media om Tidöavtalet. Under år 2023 publicerade vi på vår hemsida en analys av samtliga punkter i det migrationsrättsliga avsnittet i Tidöavtalet.

Under år 2023 har Asylrättscentrum fortsatt att bevaka och analyserat såväl den nationella som den europeiska utvecklingen inom asyl- och migrationsområdet och verkat för att värna asylrätten och bidra till kunskap och saklighet i debatten. Asylrättscentrum har även stöttat andra aktörer som verkat för detta, både i Sverige och i övriga Europa.

Den 4 maj 2023 medverkade vi som experter i ett riksdagsseminarium om hur det är att vara asylsökande i Sverige, arrangerat av Miljöpartiet. Under seminariet berättade Murhaf Hamid om sitt liv i Sverige som barn och papperslös. Vi fick möjlighet att svara på frågor från Murhaf och de närvarande riksdagsledamöterna samt fick kommentera hur den juridiska situationen ser ut för barn i papperslöshet i Sverige.

Deltagande i externa sammanhang och media

Under år 2023 närvarade vi under Almedalsveckan i Visby där vi deltog vid seminarier, bland annat i samverkan med UNHCR. Vi har deltagit i ett stort antal olika nätverksmöten, som exempelvis Asylforum med migrationsministern, FOG-möten med Migrationsverkets ledning, Barnombudsmannens nätverksmöten för barnrättsjurister, samverkansmöten med Gränspolisens fokus på Frontex, rundabordsamtal om återvändande med IOM och Justitiedepartementet, Sveriges Kristna Råds arbetsgrupp för migrations- och integrationsfrågor, möten med nordiska NGO:s inom ramen för NOCRE (de nordiska och baltiska medlemmarna i ECRE) och flera nätverksmöten med civilsamhällesorganisationer.

Under år 2023 har vi sett ett stort intresse för vårt arbete och vår expertis bland media och journalister. Många frågor har gällt den migrationspolitiska utvecklingen i Sverige, men också förfrågningar om att uttala oss om enskilda fall. För att stärka organisationens kunskap om mediehantering och mediestrategi anordnades under året en budskapsworkshop och en medieträning.

Vi har fått fyra debattartiklar publicerade i nyhetsmedia och uttalat oss genom intervjuer i radio, tv och tidningar vid 22 tillfällen under året. Utöver synlig mediamedverkan har vi också gett bakgrundsintervjuer vid ett 20-tal tillfällen och på så sätt bidragit med kunskap i medierapporteringen.

Under året har vi varit med i två poddar; Delmipodden om EU-ordförandeskapet och migration under våren och Barnrättsnack på temat Prövning av barnets bästa i migrationskontext under hösten.

Samverkan och nätverk

Samverkan

Asylrättscentrum har under året haft dialog med en rad organisationer om befintliga eller nya samarbeten, med målsättningen att bli ett ännu tydligare nav för det svenska civilsamhällets arbete med migrationsrätt, inklusive rådgivning, utbildning, analys och påverkan. Vi har inte knutit någon ny aktör till oss som medlem eller stödmedlem under år 2023, men har fortsatt arbetet med att se över möjligheterna att etablera avtalsrelationer med nya aktörer. Vi inledde bland annat ett samarbete med SOS Barnbyar.

I februari 2023 anordnade vi ett dialogmöte med Asylrättscentrums medlemmar och stödmedlemmar som bestod av föreläsningar med fokus på vår analys av Tidöavtalet och ett strategipass under eftermiddagen. Genom dialogmötet fick Asylrättscentrums medlemmar och stödmedlemmar möjlighet att ge sina perspektiv på den migrationsrättsliga utvecklingen och inriktningen på Asylrättscentrums arbete för att möta det ökade behovet av att värna asylrätten.

Under våren 2023 har vi haft ett samverkansavtal inom ett projekt med ABF Stockholm, där vi har tillhandahållit juridisk rådgivning i enskilda ärenden och en föreläsningsserie riktad till skyddsökande från Ukraina. Projektet finansierades av Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet).

Nätverk

En annan form av dialogutbyte och samverkan med andra organisationer har skett genom deltagande i nätverk och forum. Vi har under år 2023 genomfört juristgruppsmöten två gånger per månad som ett forum för kunskapsutbyte och analys, där även jurister kopplade till andra organisationer kan delta. Asylrättscentrum har också ingått i nätverk kring frågor som rör bland annat asylrätt i allmänhet, familjeåterförening och rätten till vård. Nätverken består av organisationer och aktörer som är verksamma inom respektive område, och dessa forum ger möjlighet att utbyta kunskap, erfarenheter och samarbeta när det är aktuellt.

Vi ingår också i ett nätverk av organisationer som samlas kring barnrättsfrågor med särskilt fokus på efterlevnad av barnkonventionen. Flera av organisationerna driver enskilda ärenden i syfte att tillförsäkra barn sina rättigheter enligt barnkonventionen. Nätverket ger möjlighet att utbyta kunskap, erfarenheter och samarbeta organisationerna emellan. Nätverket samordnas av Barnrättsbyrån och

deltagande organisationer är Hyresgästföreningen, Civil Rights Defenders, Malmö mot Diskriminering och Stockholm och Skåne Stadsmissioner

Vi ingår även i referensgruppen för forskningsprojektet *Konsekvent asylprövning av HBTQ-asylsökande*. Referensgruppen är inbjuden till två möten per år där vi diskuterar forskningsprojektets uppläggning, tar del av resultat, ger input till tolkningar, och gemensamt funderar kring hur resultaten kan användas.

På det internationella planet har Asylrättscentrum varit medlem i European Council for Refugees and Exiles (ECRE), ett europeiskt nätverk av ideella organisationer som arbetar med asyl- och flyktingfrågor. Vi har deltagit i ECRE:s arbetsgrupp. Vi har också fortsatt vårt medlemskap i European Network on Statelessness (ENS) samt deltagit i EUAA:s Consultative Forum. EUAA står för European Union Agency for Asylum och forumet är EUAA:s främsta kanal för samarbete med organisationer i civilsamhället. Asylrättscentrum var även svensk medkoordinatör för ELENA, ett europeiskt nätverk för mer än 500 asylrättsjurister i Europa.

Asylrättsforum

Den 20 juni 2023 anordnade vi Asylrättsforum som bestod av en eftermiddag med seminarier i samarbete med ABF Stockholm och UNHCR, med fokus på att utgöra en mötesplats för olika aktörer inom migrationsområdet, såsom civilsamhällesorganisationer, advokater, myndigheter, domstolar med flera. Syftet med dagen var att skapa en plats för nya möten och stärkt kunskap, diskussion och utbyten kring migrationsfrågor, och att därigenom bidra till en välinformerad och saklig samhällsdiskussion som sätter migrationsfrågor på dagordningen. Under Asylrättsforum hölls tre seminarier med deltagare från bland annat EU-kommissionen, Civil Rights Defenders, Rädda Barnen, ABF Stockholm och UNHCR.

Eventet hade drygt 70 deltagare på plats och sändes även live och har hittills streamats 770 gånger. SVT Forum sände programpunkten om den migrationspolitiska utvecklingen i Sverige. Asylrättscentrum fick mycket positiv respons på Asylrättsforum, och avser att genomföra ett liknande event årligen.

Hur gick det?

Utvärdering av Asylrättscentrums prestationer (6.1)

Generellt

Året har präglats av betydande organisationsförändringar för Asylrättscentrum. Tre jurister, en utredare och en projektledare avslutade sina anställningar under året med anledning av den osäkra ekonomiska situationen under våren.

Under hösten 2022 påbörjades ett samarbete med en konsult som arbetar med organisationsutveckling i syfte att utforma en tydlig och ändamålsenlig intern struktur och rollfördelning där arbetsmiljöarbetet är en prioriterad del. Men på grund av de organisationsförändringar som skedde under år 2023 har detta arbete inte kunnat slutföras.

Prestationer i förhållande till satta mål och tidigare resultat

Rådgivning och stöd

Under år 2023 har vi besvarat 842 samtal, vilket är en liten nedgång från år 2022 då vi besvarade 974 samtal. Under 2021 besvarade vi 1154 samtal. Rådgivningstelefonen fortsätter under år 2023 att vara hårt belastad med varierande kötid för att komma fram. Trots detta är bedömningen från de som besvarar rådgivningssamtalen är att en absolut majoritet av de som använder telefonrådgivningen upplever informationen som meningsfull.

Den juridiska rådgivningen vi gett via mail har dock gått upp något jämfört med föregående år. Vi gav juridisk rådgivning via mail 6526 gånger under 2023, jämfört med 6150 under år 2022. Under år 2021 besvarade vi 7808 mail.

Antalet nyinkomna ärenden under år 2023 från sökande som inte har fått sina ärenden bedömda av oss tidigare och som vill att vi går igenom handlingarna i deras ärenden och bedömer om vi kan ge råd eller stöd var 324. Detta är en lägre siffra än föregående år då antalet var 379. Denna minskning kan bero på att fler ärenden bedöms på befintligt mailunderlag utan att ett ärende upprättas och registreras hos oss. Ett ärende kan bestå av flera individer när det är fråga om familjer. Utöver de nyinkomna ärendena från sökande vars ärenden vi inte har bedömt tidigare återkommer också relativt många för att få en ny bedömning utifrån ändrade förutsättningar.

Under 2023 drev vi ca 70 ärenden som ombud eller offentligt biträde, vilket är ett större antal än föregående år då vi drev 60 ärenden. Vi har även drivit fyra ärenden strategiskt internationellt, vilket var ett lägre antal än de åtta ärenden som drevs under 2022.

Kunskap och utbildning

Under år 2023 genomförde vi 83 utbildningar, vilket är en högre siffra jämfört med år 2022 då vi höll i 65 utbildningar. Majoriteten av de utbildningar vi håller sker dock inom ramen för våra samverkansavtal som kan anpassas efter samverkanspartens behov från år till år. Antalet utbildningar kan därför variera från ett år till ett annat om samverkansparten ser ett större behov av att utöka det juridiska stödet. Det är positivt att alla Asylrättscentrums avtalspartners har prioriterat fortsatt samarbete under år 2023. En nyhet under år 2023 var att vi lanserade digitala advokatutbildningar. Vi arrangerade fyra sådana utbildningar under hösten 2023 vilka samlade 58 deltagare.

Kommunikation och insamling

Hemsida

Under år 2023 har vi gjort stora satsningar på att utveckla och öka vår kommunikation i våra egna digitala kanaler, med särskilt fokus på hemsidan, sociala medier och nyhetsbrev. Stort fokus har lagts på att tillgängliggöra information om den migrationsrättsliga utvecklingen till en bredare allmänhet och stärka kännedomen om vårt arbete för att försvara asylrätten.

Vi har sett ett stort intresse för vår verksamhet och ett behov av ett kunskapslyft om migrationsrättsliga frågor för att skapa opinion och engagera fler. Hemsidan har haft runt 120 000 besök och drygt 33 000 unika besökare under år 2023.

Sociala medier

Antalet följare på sociala medierna Facebook, X och LinkedIn har fortsatt att öka och i början av året startade Asylrättscentrum ett konto på Instagram och YouTube.

Antal följare:

- LinkedIn: 1045 (ökning med 25% från 834)
- Facebook: 2678 (ökning med 9% från 2450)
- X: 1880 (ökning med 6% från 1782)
- Instagram: 511 (startades i februari 2023)

Nyhetsbrev

Asylrättscentrum har under året kommunicerat löpande till intresserade målgrupper genom nyhetsbrev; ett för yrkesverksamma inom migrationsområdet (varannan vecka) och ett till intresserad allmänhet (en gång i månaden). Totalt skickas nyhetsbrev ut till drygt 800 prenumeranter.

Insamling

När det gäller insamling från privatpersoner såg vi en liten ökning av privat givande och gåvor från småföretag i samband med att Tidöavtalet publicerades. I syfte att på sikt kunna öka vår insamling och underlätta för potentiella givare påbörjades en upphandling av ett CRM-system under hösten. Vi har också i insamlingssyfte annonserat om vår verksamhet i Kyrkans tidning och Ordfront Magasin.

Utvärdering och analys

Om vi ska sammanfatta år 2023 på ett övergripande plan har vi tagit emot färre telefonsamtal från vår målgrupp och de som stöttar målgruppen men besvarat fler mail. Vi har jämförelsevis besvarat 132 färre samtal än vi gjorde under år 2022 men däremot besvarat 376 fler mail än föregående år. Det kan vara så att de som inte kommit fram på vår telefonrådgivning på grund av de långa väntetiderna i stället vänts sig till oss genom vår allmänna mailrådgivning. På det stora hela har vår digitala rådgivning därmed gått upp och inte ner under år 2023.

Vi har under år 2023 registrerat 324 nya ärenden som är en liten skillnad från föregående år med 45 ärenden. Det är svårt att säga vad denna skillnad kan bero på – antingen att färre hört av sig till oss med deras ärenden eller att vi inte behövt registrera lika många ärenden på grund av att vi kunnat stötta målgruppen direkt.

Asylrättscentrum utmanas fortsatt med att kunna utvärdera resurser och utfall på våra aktiviteter som riktar sig till människor som sökt asyl eller uppehållstillstånd i Sverige. Detta på grund av att de inte

alltid återkommer när de fått hjälp och att vi inte alltid vet vad utfallet blivit när vi exempelvis bara gett rådgivning eller stöttat med spökskrivningar. När det gäller telefonrådgivningen kan vi se antalet besvarade samtal och antalet tillfällen och timmar som vi har haft rådgivning. Mailrådgivningen är svårare att beräkna resurs och effekt av då mailen är öppna ”dygnet runt” och besvaras kontinuerligt.

När det gäller de ärenden vi driver finns även där utmaningar att mäta effektiviteten av lagda resurser. Detta då många ärenden pågår över flera år och det dessutom kan vara så att en person har fått en rättssäker process trots att det inte resulterat i ett uppehållstillstånd. De personer som vänder sig till oss för att få stöd, har fått stöd, och de har ofta inte någon annan att vända sig till. Då alla ärenden är individuella och kräver olika mycket resurser är det svårt att mäta utifrån en schablon på hur lång tid ett ärende bör ta och vad för utfall en arbetsinsats genererar.

Att trycket på vår rådgivning fortsatt är högt beror troligtvis på att personer återkommer i nya migrationsprocesser som en följd av de tidsbegränsade uppehållstillstånden och att Tidöförslagen skapat flera osäkerheter och försämrat rättssäkerheten samt förutsägbarheten i migrationsprocessen.

En framgång för år 2023 är att vi fortsatt ökat vår synlighet under året generellt både vad gäller mediamedverkan, spridning av våra inlägg och följare på sociala medier. Det talar för att arbetet för ökad synlighet och tillgänglighet har haft resultat; att vi når ut bredare med vår information och förtroendet för vår expertis är fortsatt hög.

Asylrättscentrums lärdomar: hur vi ska upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden (6.3)

Mot bakgrund av lärdomarna från år 2023 har Asylrättscentrum valt att fokusera på ett antal områden för året som kommer.

Rådgivning och tillgänglighet

Att värna och utveckla vår rådgivning – att erbjuda gratis kvalificerad juridisk rådgivning och stöd till enskilda människor som saknar tillgång till kvalitativ rådgivning på annat sätt – fortsätter att vara ett fokusområde under 2024.

Arbetet med att förbättra tillgängligheten till Asylrättscentrums allmänna rådgivning har sedan hösten 2021 haft hög prioritet med målsättningen att kraftigt korta väntetider och att skillnaderna i tillgänglighet mellan ärenden som kommer in genom samverkansavtalen respektive ordinarie ”allmänna” rådgivningskanaler ska minska. Arbetet med detta har upprätthållits under år 2022 och 2023. Vi kommer att fortsätta att arbeta med att minska våra väntetider under år 2024.

Asylrättscentrum arbetar för förbättrad synlighet och tillgänglighet på hemsidan för att uppnå ökad målgruppsanpassning och spridning av vårt material och våra analyser. Vi ser fortsatt ett ökat behov av att löpande uppdatera hemsidan med relevant material då efterfrågan på information om asylrätt och migrationsfrågor ökat bland allmänheten. Asylrättscentrum kommer också se över möjligheten att ta fram en årlig rapport som lyfter fram de mest relevanta delarna av de olika rapporter och analyser som vi tagit fram under verksamhetsåret.

Varumärkesstärkande och långsiktig finansiering

Vi har även under år 2023 sett att samarbetspartners och andra aktörer drar ner på verksamheter som riktar sig till asylsökande och att möjligheten att söka finansiering för våra frågor minskar. Samtidigt ser vi hur behovet hos målgruppen blir alltmer komplext och resurskrävande. De tillfälliga uppehållstillstånden gör att personer behöver hjälp under längre tid och ökade krav för svenskt medborgarskap kommer ytterligare att förstärka detta. För att Asylrättscentrum fortsatt ska kunna stötta en av de mest utsatta grupperna i samhället behöver vi i nära samarbete med medlemmarna hitta långsiktig och diversifierad finansiering samt nya samarbetsmodeller.

Asylrättscentrum kommer under år 2024 fortsatt ha dialog med organisationer om befintliga eller nya samarbeten.

Asylrättscentrum kommer under det kommande året sträva efter att utveckla nya avtalsrelationer med bland annat kommuner och näringsliv. Målsättningen är att ge förutsättningar för nya avtal vilket i sin tur kan möjliggöra resursförstärkningar av Asylrättscentrum. Asylrättscentrum ska även undersöka eventuella andra sätt att stödja verksamheten, både genom privatpersoner och institutionella aktörer.

Asylrättscentrum kommer under år 2024 se över hur vår kommunikation kan utvecklas och nå ännu fler, bland annat genom sociala medier, digitala kampanjer, nyhetsbrev och hemsidan. Detta för att skapa en sammanhållen och tydlig kommunikation som stärker Asylrättscentrums varumärke och allmänhetens kännedom om vår organisation och i förlängningen öka kunskapen och engagemanget för asyl- och migrationsrätt i samhället.

Under år 2024 kommer Asylrättscentrum att börja arbeta mer aktivt med insamlingskommunikation och göra det enklare för privatpersoner att ge finansiellt stöd till organisationen genom ett nytt gävosystem på hemsidan som möjliggör inbetalningar via Swish och autogiro.

Juridisk analys och påverkan

Asylrättscentrums mediemedverkan har ökat under år 2023 och vi kommer att se över hur vi kan arbeta mer systematiskt och strategiskt med juridisk analys, mediemedverkan och påverkan. Inte minst kommer detta bli relevant kopplat till det arbete som kommer att följa av de förslag som har presenterats i Tidöavtalet och det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd.

Under år 2023 har Asylrättscentrum haft en närvaro på Almedalsveckan. Asylrättscentrum har under året varit tvungna att prioritera ner medverkan vid platser som exempelvis Bokmässan och MR-dagarna på grund av resursbrist. Under år 2024 är förhoppningen att kunna delta vid relevanta forum i mån av resurser.

Interna strukturer och arbetssätt

Asylrättscentrum kommer under år 2024 att arbeta vidare med att utforma en tydlig och ändamålsenlig intern struktur och rollfördelning där arbetsmiljöarbetet är en prioriterad del. Vi kommer också att se över hur vi kan utveckla formerna för intern kunskapsöverföring. Asylrättscentrum avser även att under år 2024 fortsatt se över behovet av och förutsättningarna för olika systemstöd för att kunna effektivisera verksamheten, underlätta för uppföljning och rapportering samt minska sårbarheten.

Asylrättscentrum avser att fortsätta se över verksamhetens styrdokument, och utvärdera om det finns behov av revidering och om det finns vinster att göra i form av mer enhetlighet, ändamålsenlighet och effektivare former för hur de tas fram.

Så mäter vi

Definitioner för de mått vi använder för att mäta prestationer (7.1)

Asylrättscentrum strävar efter att arbeta med resultatnriktad styrning. Föreningen har definierat mål, resultat och strategier för verksamheten som utmynnar i konkreta aktiviteter. Resultaten mäts kvantitativt, genom insamlande av statistik, och kvalitativt, genom analys.

Slutsatserna från utvärderingen bidrar till att planera arbetet framåt. Aktiviteterna anpassas, byts ut

och fokus justeras mot bakgrund av analyserna. Styrelsen följer upp och utvärderar verksamheten två gånger per år och tar ställning till riskanalys.

Asylrättscentrum mäter hur många asylsökande som har fått juridiskt stöd från organisationen, vi mäter antal besvarade samtal, mail och drivna ärenden. Stödet till de som i sin tur stöttar asylsökande mäts i antal insatser och i vilken utsträckning det har varit meningsfullt för de som tagit del av dem. Vi räknar antal utbildningar vi genomför och antal läsare och räckvidden av analyser och kompetensutvecklingsmaterial som vi publicerar.

Våra insatser utvärderas genom direkta frågor eller enkäter. Ibland är det beställaren av en utbildning som genomför utvärdering och ibland gör vi det själva. Då Asylrättscentrum stöttar människor som inte har någon annanstans att vända sig är antalet som vi kan hjälpa i sig en effekt av vårt arbete.

Medarbetare dokumenterar ärenden, rådgivning samt utfall i ärenden. Även de ärenden som drivs strategiskt och dess utfall dokumenteras. Antalet personer som tar del av information kring asylrätt mäts och likaså antalet biträden som har tagit del av kompetensutveckling samt i vilken utsträckning de har använt kunskapen. Antalet insatser för samordning och spridning av analys dokumenteras.

Asylrättscentrum följer också utvecklingen av antalet kontakter via sociala medier, antalet följare på Twitter och Facebook, prenumeranter på nyhetsbrev och besökare på hemsidan. Vi räknar antal läsare av opinionsbildande texter, och spridning av våra analyser. Vi räknar även antal möten vi har med politiker, opinionsbildare och beslutsfattare.